

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van CVO Sint-Paulus Waregem te Waregem

Hoofdstructuur CVO

	Instellingsnummer	48595
	Instelling	CVO Sint-Paulus Waregem
directeur		C. LOMBAERT
adres		Toekomststraat 75 - 8790 WAREGEM
telefoon		056-62.69.99
fax		056-60.22.45
e-mail		cvo@vtiwaregem.be
website/URL		www.cvowaregem.be
Bestuur van de instelling		114207 - K.S.O. Waregem-Anzegem-Avelgem te WAREGEM
adres		Stationsstraat 85 - 8790 WAREGEM
Consortium		127341 - Consortium volw XII - Menes vzw te IZEGEM
adres		Emelgemseplein 1 - 8870 IZEGEM
Dagen van het doorlichtingsbezoek		19/03/2012, 20/03/2012, 21/03/2012, 22/03/2012, 26/03/2012
Einddatum van het doorlichtingsbezoek		26/03/2012
Datum bespreking verslag met de instelling		30/03/2012
Samenstelling inspectieteam		
Inspecteur-verslaggever		Hilde Vandeurzen
Teamleden		Eddy Boey Dirk Fiers Els Van Raemdonck
Deskundige(n) behorend tot de administratie		nihil
Externe deskundige(n)		nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	7
2.1 Opleidingen in de focus	7
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	7
3. VOLDOET HET CENTRUM AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	8
3.1 SVWO - Huishoudelijk onderwijs - Koken (Modulair)	8
3.2 SVWO - Informatie- en communicatietechnologie - Informatica: computer- en besturingssystemen en netwerken (Modulair)	10
3.3 SVWO - Informatie- en communicatietechnologie - Informatica: toepassingssoftware (Modulair).....	11
3.4 SVWO - Talen richtgraad 1 en 2 - Engels richtgraad 1 en richtgraad 2 (Modulair) ..	12
3.5 SVWO - Talen richtgraad 1 en 2 - Spaans richtgraad 1 en richtgraad 2 (Modulair) .	14
4. BEWAAKT HET CENTRUM DE EIGEN KWALITEIT?	16
4.1 Professionalisering	16
5. ALGEMEEN BELEID VAN HET CENTRUM	18
6. STERKTES EN ZWAKTES VAN HET CENTRUM.....	21
6.1 Wat doet het centrum goed?	21
6.2 Wat kan het centrum verbeteren?	22
6.3 Wat moet het centrum verbeteren?	22
7. ADVIES.....	23
8. REGELING VOOR HET VERVOLG	23

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of ze op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of ze zelfstandig de tekorten kan remediëren.

Het advies in dit verslag heeft betrekking op alle erkenningsvoorwaarden uitgezonderd de voorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid.

Vanaf het schooljaar 2011-2012 vindt de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle op bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne resulteert in een afzonderlijk verslag. Alle verslagen worden gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie de onderwijsdoelstellingen en de procesindicatoren of -variabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens het doorlichtingsbezoek.

Tijdens het doorlichtingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag vangt aan met een voor het brede publiek toegankelijke samenvatting. Het vervolgt met een beschrijving van de doorlichtingsfocus.

Tijdens een doorlichting zoeken de onderwijsinspecteurs een antwoord op drie onderzoeksvragen:

- In welke mate voldoet de instelling aan de onderwijsdoelstellingen? (het erkenningsonderzoek)
- In welke mate onderzoekt en bewaakt de instelling op een systematische manier de kwaliteit van de processen zodat deze bijdragen tot het bereiken/nastreven van de onderwijsdoelstellingen? (het kwaliteitsonderzoek)
- Is er in de instelling een algemeen beleid dat het mogelijk maakt om zelfstandig tekorten weg te werken? (het onderzoek 'algemeen beleid')

In drie hoofdstukken geeft de onderwijsinspectie een antwoord op deze vragen.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Om de kwaliteit van de processen in kaart te brengen gebruikt de onderwijsinspectie een kwaliteitswijzer. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de instelling bij haar activiteiten aandacht heeft voor

- doelgerichtheid: welke doelen stelt de instelling voorop?
- ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de instelling om efficiënt en doelgericht te werken?
- doeltreffendheid: worden de doelen bereikt en gaat de instelling dit na?
- ontwikkeling: heeft de instelling aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

Meer informatie over de kwaliteitswijzer vindt u eveneens op www.onderwijsinspectie.be.

Wat de instelling goed doet, wat de instelling kan verbeteren en wat de instelling moet verbeteren komt aan bod bij 'Sterktes en zwaktes van de instelling'.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de instelling de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en/of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

Het CVO Sint-Paulus Waregem biedt opleidingen aan op het niveau secundair volwassenenonderwijs uit negen verschillende studiegebieden. Tijdens de doorlichting heeft de inspectie zeven opleidingen onderzocht uit drie studiegebieden die samen 68% van het aanbod vertegenwoordigen, namelijk de twee studiegebieden ICT (36,8%), Talen richtgraad 1 en 2 (24 %) en Huishoudelijk Onderwijs (7,3 %).

De opleidingen Koken, Informatica Computer- en besturingssystemen en netwerken en Spaans voldoen aan de kwaliteitseisen van de overheid.

Het centrum richt slechts een beperkt aantal modules Koken in, maar probeert binnen de mogelijkheden maximaal aan de vraag te voldoen. De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate bereikt en de cursistentevredenheid is hoog. Het professionele team levert maximale inspanningen om een aangenaam leerklimaat te creëren. De gelijkgerichtheid en de kwaliteit van de evaluaties zijn niet altijd voldoende, vooral in de aanvangsmodule.

In Spaans richtgraad 1 en 2 worden de leerplandoelstellingen in voldoende mate bereikt. De vakwerkgroep speelt een stimulerende rol in het implementeren van functionele evaluatiemethodes die de realisatie van de leerplandoelstellingen vooropstellen en bewaken. De leerkrachten tonen een grote bereidheid om veranderingen die de onderwijskwaliteit ten goede komen een kans te geven. De oriëntering van nieuwe cursisten gebeurt op een kwaliteitsvolle manier en er is een grote cursistentevredenheid.

In de meeste modules van de opleidingen Informatica toepassingssoftware en Computer- en besturingssystemen en netwerken worden de leerplandoelstellingen op een kwaliteitsvolle manier gerealiseerd. Enkel in de fotografiemodules strookt de inhoud niet met de doelstellingen. Toch zijn ook deze modules van een hoog niveau en worden ze gedoceerd door vakbekwame en gedreven lesgevers. Binnen de vakgroep zijn belangrijke inspanningen gedaan om tot meer gelijkgerichtheid te komen. Dat gebeurde onder meer via afspraken over het gebruik van het cursusmateriaal. Ook met betrekking tot de evaluatiepraktijk zijn enkele krijtlijnen uitgezet. Toch kan het centrum nog meer initiatieven nemen om de kwaliteit van de opleiding te borgen.

In de opleidingen Engels richtgraad 1 en 2 worden de leerplandoelstellingen niet in voldoende mate gerealiseerd. Dat is te wijten aan een gebrek aan verticale en horizontale afstemming. Zowel het aanbod als de evaluatie worden gekenmerkt door een sterk leerkrachtgebonden praktijk. De aanwezige deskundigheid in het team en de taaloverstijgende expertiseuitwisseling vormen troeven om het verbeterproces aan te pakken.

Het centrum wordt gekenmerkt door een participatieve besluitvorming. De centrumleiding ligt in handen van het tweekoppig directieteam dat al vijf jaar nauw samenwerkt en in overleg met het middenkader beslissingen neemt. Die beslissingen hebben vooral betrekking op structurele, organisatorische en infrastructurele acties op korte termijn. Er is geen beleidsplan met doelstellingen op langere termijn. Op dat vlak stelt het centrum zich afwachting op. De aangekondigde veranderingen binnen het volwassenonderwijs spelen daarbij een rol.

De beleidsvoering wordt sterk bepaald door het kwaliteitszorgsysteem, dat gemeenschappelijk is voor alle scholen binnen de scholengemeenschap. Het kwaliteitsbeleid verloopt planmatig en resulteert in een gestructureerde centrumwerking en een vlotte interne communicatie. Er gaat veel aandacht naar de cursistentevredenheid. De focus van het (kwaliteits)beleid ligt echter voornamelijk op procedurele en ondersteunende aspecten. De onderwijskwaliteit wordt te weinig gestuurd en bewaakt.

Het centrum heeft acties ondernomen om dit knelpunt weg te werken, maar voorlopig zonder het beoogde effect.

Momenteel zijn de vakgroepen verantwoordelijk voor een kwaliteitsvolle vakdidactische aanpak en evaluatie. Ondanks het geleverde werk en de inzet van de coördinatoren die de vakgroepen aansturen is de kwaliteit van het onderwijsleerproces nog te leerkrachtafhankelijk. Er is nood aan een centrumbrede en planmatige aanpak om dit proces te ondersteunen en te begeleiden.

Het centrum zorgde nog niet of slechts in beperkte mate voor een structurering van processen die de deskundigheid van het personeel bevorderen. Er is geen nascholingsplan met prioriteiten of een uitgewerkt begeleidingstraject voor nieuwe leerkrachten. Het centrum heeft wel een aantal instrumenten ontwikkeld die ingezet kunnen worden om het nascholingsbeleid verder uit te bouwen.

Het centrum staat dus voor de uitdaging om de kwaliteit van zijn onderwijs sterker te onderzoeken, te bevorderen en te bewaken. De goede samenwerking binnen het directieteam, de betrokkenheid van het personeel, de gestructureerde vakgroepwerking en de communicatiekanalen kunnen hefboomen zijn om dit doelgericht en doeltreffend aan te pakken.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie opleidingen en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

2.1 Opleidingen in de focus

Opleiding per niveau	
SVWO	Huishoudelijk onderwijs
	Koken
SVWO	Informatie- en communicatietechnologie
	Informatica: computer- en besturingssystemen en netwerken
	Informatica: toepassingssoftware
SVWO	Talen richtgraad 1 en 2
	Engels richtgraad 1
	Engels richtgraad 2
	Spaans richtgraad 1
	Spaans richtgraad 2

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Personeel
Professionalisering
Aanvangsbegeleiding
Deskundigheidsbevordering

3. VOLDOET HET CENTRUM AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde opleidingen het volgende op:

3.1 SVWO - Huishoudelijk onderwijs - Koken (Modulair)

Voldoet

Motivering

- De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd. De meeste doelen zitten gevat in gevarieerde praktijkoefeningen. Er is echter nog te weinig aandacht voor de sleutelvaardigheden. Kenniselementen komen geïntegreerd aan bod in gevarieerde oefeningen en worden in de module Basisvaardigheden apart geëvalueerd. Groepsleren en binnenklasdifferentiatie zijn een feit.
- Het centrum verzamelt gestructureerd outputgegevens en kan behoorlijke cijfers voorleggen voor de leerresultaten. Het scoort goed voor de slaagcijfers, maar net boven het Vlaamse gemiddelde voor het aantal cursisten dat niet deelneemt aan de evaluatie.
- De opleiding zet in op de ontwikkeling van de persoonlijke/maatschappelijke component waardoor er geen rechtstreekse doorstroom naar tewerkstelling of vervolgonderwijs is. Het centrum richt enkel de modules Basisvaardigheden koken, Eenvoudige dagmenu's, Eenvoudige verfijnde menu's en Elementaire baktechnieken in en gebruikt hiervoor het door de onderwijsinspectie goedgekeurde netoverschrijdende leerplan. De cursisten zijn door dit beperkte aanbod structureel niet in staat om een certificaat te behalen. De cursistengroep neemt op een natuurlijke manier af en cursisten worden systematisch doorverwezen wanneer ze de opleiding eventueel willen verderzetten. Het dunne aanbod faciliteert geen detectie van specifieke opleidingsbehoeften en laat geen gerichte afstemming toe op leervragen, maar tijdens het schooljaar 2009-2010 heeft het centrum eenmalig een opleiding Koken georganiseerd voor mensen met een mentale beperking. Door het gebrek en de nood aan specifieke ondersteuning kon de kwaliteit niet gegarandeerd worden en werd het project stopgezet. Het centrum voert vandaag geen specifiek doelgroepenbeleid en er zijn in relatie tot de opleiding geen samenwerkingsverbanden met derden. De cursisten hebben toch specifieke kenmerken. Opvallend zijn het zeer lage aantal cursisten met een diploma SO en het zeer hoge aantal lager geschoolden. Vergeleken met de vorige doorlichting is er ook een verschuiving naar lager geschoolden en een jonger publiek.
- Uit de mondelinge bevraging blijkt een grote tevredenheid van leerkrachten en cursisten. Allen participeren volop aan het lesgebeuren en laten enthousiasme en deskundigheid zien. De cursisten kunnen online een bevraging invullen. De enquête in januari 2012 leert dat de cursisten in het algemeen zeer tevreden zijn. Het aantal respondenten is echter zeer gevarieerd en sterk leerkrachtafhankelijk. De netheid en de uitrusting van de vaklokalen zijn een item van constructieve kritiek, maar het centrum zet hier binnen de mogelijkheden gepast acties tegenover. De leerkrachten worden tweejaarlijks bevraagd en hier zijn een zelfde soort commentaren te lezen. De laatste was in 2010. Uit de gesprekken blijkt bij beide geledingen een grote tevredenheid.
- Het aanbod is voldoende afgestemd op de leerplandoelen. De gelijkgerichtheid in de opleiding wordt aangestuurd vanuit de menu's die per module zijn afgesproken. Ze zijn opgebouwd volgens een zelfde stramien en zitten gevat in een sjabloon. Vervolgens worden ook in een sjabloon per module en per leerkracht per menu recepten uitgeschreven met de ingrediënten, de bereidingswijze en de afwerking. Deze werkwijze laat een kwaliteitscontrole toe op systeemniveau. In een laatste fase wordt alles vertaald naar planningsdocumenten die eveneens gevat zitten in een sjabloon. De invulling ervan verloopt echter nog te weinig gestructureerd, waarbij onder meer de

sleutelvaardigheden systematisch ontbreken. Ook het cursusmateriaal bevat uitsluitend de te bereiden menu's. Uitzonderlijk wordt dit opgefrist met aantrekkelijk fotomateriaal. In verband hiermee vraagt het centrum naast een correcte bijdrage voor de grondstoffen, voor de fotokopies een forfaitaire prijs van 20 euro. Dit bedrag staat haaks op de reële kost. De informatie staat op de website van het centrum, maar de communicatie naar de cursisten verloopt duidelijk niet transparant. De bevraging tijdens de doorlichting leert immers dat cursisten en sommige leerkrachten denken dat dit bedrag deel uitmaakt van het inschrijvingsgeld en zich dus niet bewust zijn van deze grote meerkost. Deze bevindingen sporen met het verificatieverslag van de laatste referteperiode. In de moduleplannen van Basisvaardigheden koken is er een grote gelijkgerichtheid in de gerechten en de complexiteit, waarbij er voldoende ruimte is voor eigen accenten. Ze bevatten enkel menu's. Het moduleplan Elementaire baktechnieken is een opsomming van diverse broodsoorten en gebak. In deze moduleplannen is er eveneens geen verwijzing naar leerplandoelstellingen of evaluatie. De moduleplannen van Eenvoudige dagmenu's verschillen van opzet. Ze kunnen gerechten bevatten of soms verwijzen naar leerplandoelen. In het moduleplan van Eenvoudige verfijnde menu's is er enkel een verwijzing naar leerplandoelstellingen. De doelstellingen met betrekking tot aperitieven ontbreken.

- De evaluatiedocumenten sluiten aan bij de onderwijsondersteunende documenten. Ze vormen alle samen een coherent geheel, maar de gelijkgerichtheid is soms volledig zoek wat ten koste gaat van transparantie, kwaliteitszorg en betrouwbaarheid. Het evaluatiereglement schrijft permanente evaluatie en/of een afsluitende evaluatie voor. De eindevaluatie telt dan desgevallend voor de helft van de punten mee in de eindbeoordeling. Binnen de opleiding Koken heeft het team in onderling overleg afspraken gemaakt die echter niet worden nageleefd. In het centrum is er door een gebrek aan visie ook geen transparantie op hoe het met de sleutelvaardigheden omgaat. In de module Basisvaardigheden koken evalueren de leerkrachten op 3 verschillende wijzen met verschillende puntenverdeling en geen expliciete criteria. Er is in ieder geval een aparte theoretische proef. Dit laatste sluit aan bij zowel de visie van het team om in de aanvangsmodule een minimale theoretische onderbouw aan te bieden als bij de vraag van het centrum om resultaten op papier te hebben. De aanpak is verantwoord omdat ze beperkt blijft tot deze module. In de modules Eenvoudige dagmenu's en Eenvoudige verfijnde menu's gebeurt de evaluatie op een meer gelijkgerichte manier en bestaat ze uit permanente evaluatie en een praktische eindproef door een jury. De criteria zijn nog te weinig transparant. De cursisten moeten een menu kunnen opstellen, ter voorbereiding de ingrediënten ervan kunnen samenstellen, de bereidingswijze kunnen uitschrijven met een stappenplan, een boodschappenlijst en vervolgens het gerecht kunnen maken. De evaluatie gebeurt op basis van leerplandoelen, maar kan nog aan transparantie winnen. Hetzelfde geldt voor de evaluatiecriteria. De puntenverdeling is verantwoord. De examenproeven worden systematisch besproken. De doelstellingen met betrekking tot 'Aperitieven' worden niet geëvalueerd. In de module Elementaire baktechnieken krijgen de cursisten een examen waarbij zij per twee 5 verschillende producten moeten bakken. De keuze is verantwoord en sluit aan bij de leerplandoelstellingen. De evaluatie gebeurt op basis van leerplandoelen, maar is ook nog te weinig transparant. Hetzelfde geldt voor de evaluatiecriteria. Door een explicitering van basiscompetenties, sleutelvaardigheden en evaluatiecriteria en –procedures zal de validiteit aan waarde winnen.
- Het centrum onderneemt kwaliteitsvolle initiatieven en maakt afspraken naar infrastructuur en materiële uitrusting om het leerproces te ondersteunen. De vaklokalen zijn netjes en ruimschoots voldoende uitgerust, maar het vaklokaal in Waregem zorgt niet voor een warme leeromgeving. De samenwerking met het leerplichtonderwijs wordt er niet door alle leerkrachten als positief ervaren, de aanwezigheid van it-infrastructuur dan weer wel. De uitrusting en de leermiddelen voldoen aan de minimale eisen van het leerplan, maar vandaag is de ruimte voor theorie en voor het inoefenen van 'Aperitieven kunnen opdienen' er te klein waardoor het leercomfort wordt verstoord. De borden hangen er op een ongelukkige plaats. In Anzegem is er een aangenaam leerklimaat. Gescheiden afvalverwerking is er echter niet mogelijk omdat

de afvalcontainers te ver verwijderd staan op een niet verlichte plek wat de nodige risico's inhoudt. Beide settings faciliteren nog geen krachtige leeromgeving. Tijdens de vorige doorlichting werd vastgesteld dat de infrastructuur in Avelgem ouderwets was. Dit probleem is ondertussen opgelost omdat er niet langer modules worden ingericht.

- Het centrum schrijft alle cursisten structureel in de aanvangsmodule in en werkt dus niet met vrijstellingsproeven. Uit de mondelinge bevraging van de cursisten blijkt hierover wrevel te bestaan. Nochtans blijkt dat achteraf zowel leerkrachten als cursisten deze beleidskeuze voorstaan. Vandaag kiest het centrum ervoor om de module Elementaire baktechnieken niet langer in Waregem in te richten, de optie voor Anzegem blijft open. In Waregem is er op semesterbasis telkens 1 lesmoment 's avonds en op zaterdagvoormiddag. Op dinsdagavond wordt in Anzegem de module Basis koken om de 2 weken op jaarbasis ingericht. Het centrum probeert met de twee laatste initiatieven een breder publiek aan te spreken. In Anzegem is er ook op maandagavond nog een lesmoment. Het aanbod is de jongste jaren op basis van een kleine geleidelijke groei en binnen de mogelijkheden van het centrum, quasi ongewijzigd. De gemiddelde groepsgrootte is opvallend gestegen in vergelijking met de vorige doorlichting en loopt parallel met de door de overheid gehanteerde deler.
- De inventaris van de nascholingen is potentieel een sterk beleidsdocument. In realiteit is het te weinig leerkrachtgericht. De competenties beperken zich tot instellingsgebonden initiatieven. Het instrument is hierdoor te beperkt om een kwaliteitsvol, gericht professionaliseringsbeleid op te zetten. Navraag leert dat de nascholingen beperkt blijven tot vakinhoudelijke thema's. Onderwijskundige items komen niet aan bod, hoewel hier behoefte aan is, bijvoorbeeld rond sleutelvaardigheden en evaluatie. In de vakgroepverslagen is er niets te vinden over de bespreking en de implementatie van de gevolgde nascholingen, hoewel de taakomschrijving van de vakgroepwerking daarin voorziet.
- De vakgroep Koken komt minimaal samen. Het overleg verloopt formeel, maar wordt niet optimaal benut. De items handelen hoofdzakelijk over praktische zaken zoals organisatie en afspraken en focussen nauwelijks op het onderwijskundige luik. Het didactische aspect, de sturing van het kernproces en de bewaking van de gelijkgerichtheid in het algemeen moeten meer aandacht krijgen. Het team ziet de meerwaarde ervan in en verdient hierbij de nodige ondersteuning. De taak van de vakgroep moet in deze context herbekeken worden en vraagt om een bredere invulling. Vandaag beperkt de inbreng van de vakgroepverantwoordelijke zich vooral tot het sturen en opvolgen van praktische afspraken.

3.2 SVWO - Informatie- en communicatietechnologie - Informatica: computer- en besturingssystemen en netwerken (Modulair)

Voldoet

Motivering

- De vaststellingen zijn gebaseerd op het onderzoek van de aangeboden modules in de schooljaren 2010-2011 en 2011-2012. Concreet gaat het enkel om de module Besturingssystemen 1. Het centrum ondervindt dat de module 'Initiatie in de informatica' onvoldoende houvast biedt voor de cursisten van de doelgroep 55+ om door te gaan naar de andere modules van de opleiding. Daarom biedt het eveneens de module Besturingssystemen aan voor deze doelgroep onder de commerciële benaming 'Op weg met Windows, Office en Internet'. Deze module wordt dus gebruikt om de doelgroep van traaglerende cursisten een herhaling en een stuk verdieping aan te bieden van de doelstellingen rond Initiatie informatica.
- Het centrum realiseert de leerplandoelstellingen met de cursisten op een kwaliteitsvolle wijze in deze module.

- Verder gelden alle vaststellingen uit de opleiding Informatica: toepassingssoftware - voor zover ze geen betrekking hebben op de fotografieopleidingen - eveneens voor deze opleiding.

3.3 SVWO - Informatie- en communicatietechnologie - Informatica: toepassingssoftware (Modulair)

Voldoet niet

Motivering

- De vaststellingen zijn gebaseerd op het onderzoek van de aangeboden modules in de schooljaren 2010-2011 en 2011-2012. Concreet gaat het om 17 van de 30 modules van de opleiding, met name de modules Initiatie in de informatica, Tekstverwerking 1 & 2, Internet 1, Rekenblad 1 & 2, Gegevensbeheer 1, Rastertekenen 1, 2, 3 & 4, Vectorieel tekenen 1 & 2, Multimedia 1 & 2 en Webdesign 1 & 2.
- Het centrum realiseert de leerplandoelstellingen met de cursisten op een kwaliteitsvolle wijze. In Multimedia 1 & 2 worden de doelstellingen niet gerealiseerd in de modules waar leerinhouden rond fotografie worden aangeboden. Deze inhouden stemmen niet overeen met de leerplandoelstellingen. Toch is ook deze opleiding inhoudelijk sterk en kwaliteitsvol, maar de opleiding Fotografie ressorteert onder het studiegebied Grafische technieken, een studiegebied waarvoor het centrum geen onderwijsbevoegdheid heeft. Toch zit ongeveer 17% van de cursisten van de ICT-opleidingen in een fotografieopleiding.
- Er is geen gestructureerde aandacht voor de sleutelvaardigheden uit het opleidingsprofiel. De sleutelvaardigheden worden op geen enkele manier geïntegreerd in het onderwijsleerproces en de vorderingen van de cursisten op dat gebied worden niet in kaart gebracht.
- Het centrum realiseert een slaagcijfer van nagenoeg 100%, wat vragen oproept over de validiteit van de cursistevaluaties. Ondanks het maximaal slaagpercentage neemt ongeveer 14% van de cursisten geen deel aan de evaluatie. Het is niet duidelijk wat de oorzaak is.
- Met zijn ICT-opleidingen bereikt het centrum nagenoeg enkel cursisten die de opleidingen volgen vanuit persoonlijke interesse. Professionele motieven komen hier zelden voor. Het centrum bedient sporadisch specifieke doelgroepen. Naast de zeer ruime en nog steeds groeiende doelgroep van de senioren (34%), heeft het centrum eveneens opleidingen georganiseerd voor mensen met een beperking, asielzoekers, OCMW-kanten en anderen. Het centrum beantwoordt daarmee aan een regionale en maatschappelijke behoefte. Het centrum participeert eveneens aan een Internationaal project dat grootouders en kleinkinderen wil samenbrengen rond het aanleren van ICT-vaardigheden. Ook dit kadert in de maatschappelijke opdracht van het volwassenenonderwijs.
- De leerstofplanningen zijn voor de meeste modules van de opleiding congruent aan de leerplandoelstellingen. Er wordt echter niet expliciet naar verwezen. De leerstofplanningen voor de modules Multimedia 1 & 2 voldoen niet omdat deze modules inhoudelijk afgestemd zijn op een opleiding fotografie. De leerstofplanningen zijn volledig, overzichtelijk en worden ontwikkeld volgens een uniform concept. De validiteit van de planningsdocumenten wordt niet structureel bewaakt. De opleidingscoördinator controleert enkel of alle leerstofplanningen worden afgeleverd.
- Het cursusmateriaal stemt eveneens –met uitzondering van Multimedia 1 & 2– overeen met de leerplandoelstellingen. Het centrum hanteert enkel syllabi die door de lesgevers werden ontwikkeld. Het lesmateriaal is verzorgd en kwaliteitsvol. Er wordt nog geen algemene huisstijl gehanteerd, ook al was een standaard sjabloon beschikbaar. Er gelden concrete afspraken over het gebruik van de syllabi voor elke module. Dat maakt dat het lesmateriaal niet leerkrachtafhankelijk is, maar het resultaat is van gezamenlijke inspanning. Alle syllabi worden verzameld en beschikbaar gesteld vanuit een centraal documentencentrum.

- De kwaliteit van de evaluatiepraktijk is zeer verschillend. Naast voorbeelden van goede praktijk zijn er ook evaluaties die niet valide zijn. Er zijn geen procedures voorzien om toe te zien op de kwaliteit van de evaluaties. Doorgaans wordt gebruik gemaakt van gespreide evaluatie, al dan niet in combinatie met een eindevaluatie. Er zijn geen algemeen geldende afspraken gemaakt over de frequentie van de evaluaties en de puntenverdeling. In veel gevallen zijn de toetsen terecht gericht op het evalueren van vaardigheden. Toch wordt daar frequent van afgeweken om louter kenniselementen te toetsen. Zelfs in de trajecten voor de doelgroep van de senioren worden dergelijke kennistoetsen afgenomen. Diverse evaluaties peilen teveel naar randaspecten en zijn nauwelijks gericht op de doelstellingen van de opleiding.
- De uitrusting voor de ICT-opleidingen voldoet. De diverse computerklassen zijn uitgerust met voldoende performante apparatuur en projectiemogelijkheid. Enkel in de vestiging te Vichte ontbreekt tijdelijk een beamer. Eventuele problemen met hard- of software concrete procedures en aanmeldingsformulieren ontwikkeld. Het centrum houdt bij de samenstelling van de klasgroepen rekening met de beschikbare apparatuur.
- Het centrum deelt een openleercentrum (OLC) met het secundair onderwijs. Het OLC wordt meestal gebruikt als gewoon (computer)lokaal.
- Het centrum beschikt nog niet over een elektronische leeromgeving (ELO). Sommige lesgevers hebben een eigen website ontwikkeld om aan dat gebrek tegemoet te komen, maar het is duidelijk dat het centrum zou gebaat zijn bij een krachtige en gebruiksvriendelijke leeromgeving. Het onderwijsleerproces is terecht praktijk- en vaardigheidsgericht. Het verloopt in een gemoedelijke en interactieve sfeer.
- Het toelatingsbeleid is valide. Het centrum organiseert toelatingsproeven die overeenstemmen met de verwachte voorkennis voor cursisten die willen instromen in modules met een consecutief karakter. De toelatingsproef omvat doorgaans de eindevaluatie van de voorgaande module.
- De vakgroep ICT boekt resultaten, maar veranderingen komen eerder traag tot stand. Er is niet echt sprake van een grote vernieuwingsgerichtheid. De evolutie naar een meer gelijkgerichte aanpak stuit nog dikwijls op een pleidooi voor het behoud van de individuele vrijheid. De onderlinge afspraken rond de ontwikkeling en het gebruik van dezelfde syllabi zijn een belangrijke stap in de goede richting.
- De ICT-leerkrachten doen inspanningen om hun deskundigheid op peil te houden. Op het vlak van vakdeskundigheid slagen ze daar zeker in. Indien combineerbaar met de lesopdrachten wordt extern nascholing gevolgd. In het ander geval wordt zelfstudie toegepast, hetzij via vakliteratuur, handboeken of online cursussen. Professionalisering met betrekking tot onderwijskundige aspecten komt nauwelijks voor.

3.4 SVWO - Talen richtgraad 1 en 2 - Engels richtgraad 1 en richtgraad 2 (Modulair)

Voldoet niet

Motivering

- De leerplandoelstellingen worden niet in voldoende mate gerealiseerd. Dat is te wijten aan het gebrek aan verticale en horizontale afstemming. Zowel het aanbod als de evaluatie worden gekenmerkt door een sterk leerkrachtgebonden praktijk.
- Het centrum organiseert dit schooljaar nog modules Threshold 3bis, maar dit traject is uitdovend. Naast een jaaraanbod van 120 lestijden (A- en B-modules) biedt het centrum ook aparte A- of B-modules aan voor cursistengroepen die het centrum via het dienstencentrum bedient. Dit schooljaar richtte het centrum geen opleiding Engels in op het niveau richtgraad 3 wegens te weinig inschrijvingen.
- Het centrum realiseerde in het schooljaar 2010-2011 globaal een uitval die lager ligt dan het Vlaamse gemiddelde. In een aantal lesgroepen was de uitval echter hoger. Het centrum brengt de uitval in kaart en bespreekt de cijfers in de vakgroepwerking, maar

de redenen van uitval worden nog niet systematisch bevraagd. Een van de verklaringen die het centrum heeft voor de uitval is dat cursisten de eindevaluatie niet zinvol achten. Het centrum heeft dit gegeven nog niet gebruikt om zijn evaluatiepraktijk te evalueren en eventueel bij te sturen.

- Het aanbod is niet in alle modules voldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen. Wat vooral opvalt, zijn de leerkrachtgebonden verschillen bij de invulling van het aanbod. Er zijn verschillen in leerplangericht en functioneel werken en in het inoefenen van de vooropgestelde leer- en communicatiestrategieën en attitudes.
- In de leerstofplanningen is een lijst met leerplandoelstellingen opgenomen, maar de mate waarin ze effectief gebruikt worden voor de selectie van de leerinhouden is leerkrachtafhankelijk. De leerplandoelstellingen die betrekking hebben op strategieën en vaardigheden zijn – op een uitzondering na – niet opgenomen in de leerstofplanningen, noch in een ander document. De leerstofplanningen fungeren nog niet als vorderingsplannen en geven niet altijd een accuraat beeld van de leerinhouden die effectief worden behandeld.
- In de meeste modules laat het gebruikte materiaal toe om de leerplandoelstellingen te realiseren mits het oordeelkundig wordt aangewend. Dat geldt niet voor alle modules op het niveau Threshold 3bis, waarin veel gebruik wordt gemaakt van zelf samengesteld materiaal. De twee bestaande cursussen reflecteren een erg verschillende aanpak. Voor een lesgroep is het materiaal vaardigheidsgericht en functioneel en voldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen. Het cursusmateriaal dat gebruikt wordt in de senioren groep is echter te eenzijdig: het bevat vooral leesteksten en een beperkt aantal luisteropdrachten. Het is onduidelijk welke leerplandoelstellingen worden ingeoefend. Het bevat ook weinig specifieke taalfuncties die nodig zijn voor doelgerichte mondelinge en schriftelijke interactie. Internet- of audiovisueel materiaal ontbreekt. Maar ook in de modules waar hetzelfde handboek wordt gebruikt, vallen de leerkrachtgebonden verschillen op. Dat blijkt onder meer uit het gebruik van (diverse onderdelen van) het handboek en van aanvullend internet- en audiovisueel materiaal. Ook de mate waarin leerkrachten werkvormen en opdrachten hanteren die de leerplandoelstellingen met betrekking tot de strategieën en attitudes inoefenen, verschilt sterk.
- Deze vaststellingen betekenen niet dat het kwaliteit van het onderwijsleerproces slecht is. Er zijn integendeel voorbeelden van functioneel werken. In een aantal lesgroepen zorgen het audiovisuele en schriftelijke internetmateriaal en de ingeschakelde native speakers voor een gevarieerd en taalrijk aanbod. Cursisten worden gestimuleerd om functioneel gebruik te maken van ICT: er worden schrijfp opdrachten verstuurd via mail en cursisten maken kennis met websites die tegemoet komen aan specifieke leervragen en informatiebehoeften. Er wordt ook ingespeeld op interesses en behoeften van de cursisten bij de invulling van spreekopdrachten en op de actualiteit. De uitgewerkte procedure voor het kopieerwerk werkt niet faciliterend op dit vlak.
- Er zijn geen centrumafspraken wat betreft de begeleiding van cursisten. Voor taalzwakkere en traaglerende cursisten is er nood aan meer gerichte uitwisseling tussen de leerkrachten. De methodieken die momenteel gebruikt worden in het kader van leerbegeleiding variëren: binnenklasdifferentiatie, huiswerk voor iedereen, een aanpak op maat. De mate waarin de cursisten feedback en remediëringstips krijgen na spreekopdrachten varieert. Het centrum maakt nog geen gebruik van het elektronische leerplatform in het kader van zijn leerbegeleiding. Positief is dat cursisten in sommige lesgroepen wegwijs worden gemaakt in de digitale mogelijkheden die het handboek biedt op het vlak van uitbreiding/remediëring en in extra (digitale) hulpmiddelen voor specifieke leernoden. Leerkrachtgebonden worden cursisten ook via e-mail geïnformeerd over de inhoud van gemiste lessen of over extra remediëring- of uitbreidingsmateriaal.
- De meeste klassen zijn goed uitgerust om communicatief taalonderwijs aan te bieden met de mogelijkheid om internetmateriaal en videomateriaal te gebruiken. In de lokalen van het dienstencentrum is er echter geen internetverbinding. De competenties van de leerkrachten op het vlak van multimediaal werken verschillen. Occasioneel zijn er

problemen met een vlot gebruik van de ICT-apparatuur waardoor geplande lesactiviteiten met behulp van ICT-apparatuur niet altijd volgens plan verlopen. Deze problemen zouden te wijten zijn aan een te sterk beveiligd netwerk.

- Uit gesprekken met cursisten tijdens de doorlichting blijkt dat de cursisten doorgaans tevreden zijn over het leerklimaat, de inzet van de leerkrachten en de lessen. Ook het extra mailverkeer wordt gewaardeerd. Kritische opmerkingen hadden betrekking op de didactische uitrusting in het dienstencentrum, de zinvolheid van de evaluaties en de nood aan extra oefenmateriaal.
- De evaluatie is onvoldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen. De leerkrachtgebonden verschillen in het aanbod worden ook weerspiegeld in de evaluaties. Het aantal evaluaties per module, het gewicht dat gegeven wordt aan de verschillende vaardigheden, de interpretatie van de vaardigheden en de representativiteit van de opdrachten in functie van de leerplanrealisatie kunnen sterk variëren. Ook de manier waarop spreekvaardigheid wordt beoordeeld, namelijk al dan niet altijd duidelijk welke spreekdoelen geëvalueerd worden door het ontbreken van informatie over de taakopzet. Soms wordt er gekozen voor relevante opdrachten, maar spoort de moeilijkheidsgraad niet met die van de module waarin de opdracht wordt gebruikt. Dit alles wijst op de nood aan meer afstemming en ondersteuning.
- De evaluaties bevatten ook voorbeelden van functionele schrijfvaardigheidsoopdrachten met een schrijfdoel en een schrijfpubliek. In een aantal modules is er voldoende variatie in tekstsoorten voor leesvaardigheid. Voor spreekvaardigheid, dat vaak te weinig gehonoreerd wordt, is er wel variatie in opdrachten.
- Het centrum heeft een traject functioneel evalueren doorlopen in samenwerking met de pedagogische begeleidingsdienst. Het project heeft inspirerend gewerkt, maar de leerkrachten zijn nog bezig om een en ander in de praktijk te brengen. Er worden ook vraagtekens gezet bij de keuze om eerst in te zetten op een functionele evaluatiepraktijk en dan pas op de optimalisering van het onderwijsleerproces. De leerkrachten erkennen ook dat ze de interpretatie van de leerplandoelstellingen niet eenvoudig vinden. Bovendien verschilt de betrokkenheid van de leerkrachten bij het project functioneel evalueren en de innovatiebereidheid, wat zorgt voor verschillende snelheden in het team. Ondanks deze knelpunten werden er voor een aantal modules al documenten ontwikkeld om de afstemming tussen de evaluaties en de leerplandoelstellingen te onderzoeken. De bijdrage van de leerkrachten Engels aan de vragenbanken Talen/NT2 met functionele evaluatievoorbeelden is eerder bescheiden.
- Voor Engels werd er de laatste jaren nauwelijks deelgenomen aan vakinhoudelijke nascholingen. Het project functioneel evalueren vormde wel de aanleiding voor een aantal leerkrachten om informeel ervaringen uit te wisselen en te bespreken. De ervaring met de methodieken voor NT2 vormt voor sommige leerkrachten een belangrijke stimulans op het vlak van expertiseontwikkeling.

3.5 SVWO - Talen richtgraad 1 en 2 - Spaans richtgraad 1 en richtgraad 2 (Modulair)

Voldoet

Motivering

- Het centrum bereikt met de cursisten de leerplandoelstellingen in voldoende mate in het merendeel van de modules. Vanaf richtgraad 2.2 is een aandachtspunt het zelf ontwikkelde materiaal: een grotere variatie in tekstsoorten én het extra aanbieden van authentiek en divers luistermateriaal zal de leerplanrealisatie bevorderen.
- Het centrum bouwt de bistrajecten af, dit is het laatste schooljaar dat er nog een traject 2.3 bis wordt aangeboden. Er is opnieuw gestart met een eerste jaar overdag en ook de samenwerking met het dienstencentrum leidt tot de organisatie van één seniorenklas op jaarbasis. Op dit ogenblik is er geen Spaans op niveau richtgraad 3

wegens te weinig instroom naar dit Vantage niveau. Voor de organisatie van het aanbod is de deler doorslaggevend.

- De doorstroming en de uitval van cursisten wordt opgevolgd door de leerkrachten en besproken in de vakwerkgroep. De uitval in richtgraad 2 ligt iets hoger dan het Vlaams gemiddelde en wordt gedeeltelijk verklaard door cursisten die afhaken na het derde jaar omdat zij over genoeg basiskennis beschikken om zelfredzaam te zijn wat beantwoordt aan hun verwachtingen. Het afhaken van een aantal cursisten net voor de eindexamens kan een reden zijn om de evaluatiepraktijk aan te passen in de hogere jaren.
- Het aanbod is voldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen. De aandacht voor het realiseren van de leerplandoelstellingen blijkt uit de planningsdocumenten die de doelstellingen per richtgraad expliciet vermelden en die ook verwijzen naar de contexten en de taalhandelingen met aandacht voor de ondersteunende kennis. Strategieën, attitudes en tekstsoorten worden nog niet opgenomen wat een gemiste kans is. In de module 2.2 is extra horizontaal overleg nodig om tot een evenwaardige invulling te komen in beide klasgroepen.
- De gebruikte handboeken zijn afgestemd op de leerplandoelstellingen. Het extra materiaal bij de boeken dient vooral als ondersteuning van de kennis maar er is daarnaast ook een bewuste aandacht voor cultuur en actualiteit. Vanaf 2.2 wordt een eigen cursus gebruikt die niet altijd van een grondige kennis van de leerplandoelstellingen getuigt. Er zijn voorbeelden van cursusmateriaal dat vertrekt vanuit de contexten met lees- en luistermateriaal op het beoogde taalniveau, maar in één cursus er is veelvuldig materiaal gekopieerd uit een methode niveau A2 van het ERK niet conform het na te streven niveau B1 in richtgraad 2. Bovendien is in deze cursus de beperking in tekstaanbod en in luisteroefeningen storend. In dit materiaal worden de leerplandoelstellingen onvoldoende aangeboden.
- Het is jammer dat de leerplandoelen niet geëxpliciteerd worden als er een eigen cursus wordt aangemaakt. Een overzicht van de gebruikte teksten (met bronvermelding), van de luisteroefeningen (met bronvermelding) en een overzicht van de nagestreefde attitudes en strategieën kan een stap zijn om ook de cursisten vertrouwd te maken met de graduele opbouw in moeilijkheidsgraad en met de doelstellingen.
- Het onderwijsleerproces is communicatief en functioneel van aard en is uitnodigend voor de cursisten om de doeltaal te hanteren, al wordt dat nog niet in elke klas optimaal en consequent toegepast. Uit de klasbezoeken blijkt het enthousiasme van de leerkrachten alsook een grote betrokkenheid bij hun cursisten. Er is een aangenaam leerklimaat wat de grote cursistentevredenheid ook verklaart. Bovendien bieden de leerkrachten Spaans regelmatig culturele 'extra's' aan die gesmaakt worden door de cursisten.
- De evaluaties zijn in voldoende mate afgestemd zijn op de leerplandoelstellingen. De taalafdeling zet in op uniformiteit en gelijkgerichtheid in de evaluaties en op 'functioneel evalueren'. Al is het niet altijd duidelijk waarom er nog niet met een portfolio wordt gewerkt in de eindjaren waar cursisten niet altijd het nut inzien van een 'eindexamen' waardoor de uitval hoger ligt in naakte cijfers. Er is nog geen verticale lijn opgesteld in het gewicht dat gehecht wordt aan kennis en vaardigheden. Ook al wordt kennis meer en meer geïntegreerd getoetst toch blijft de waarde van de quoterings erg hoog tot in een 2.3bis. Het hanteren van scorewijzers voor lees- en spreekvaardigheid is een pluspunt al is het niet voor elke leraar duidelijk wat de interpretatie is van de vooropgestelde scores en hoe die op een bepaald niveau ingevuld worden.
- Er is bij de leerkrachten een grote bereidheid om samen te werken aan valide en betrouwbare evaluaties die toetsen wat de leerplandoelstellingen voorop stellen. Het uitwerken van een databank met goede en inspirerende praktijkvoorbeelden per richtgraad is hiervan een mooi voorbeeld dat navolging verdient. De handleiding 'Tips voor betere tests' is een waardevol document dat de leerkrachten een bruikbare houvast biedt bij het uitwerken en opstellen van valide en betrouwbare toetsen.

- Het centrum beschikt over klaslokalen die geschikt zijn om modern vreemdetalenonderwijs te geven zowel op de hoofdcampus in het VTI als in het College. Er is bijna altijd de mogelijkheid om multimediaal te werken en deze krachtige leeromgeving wordt door de meeste leraren optimaal benut. In het dienstencentrum Gaverke is er geen internet maar is er enkel een audio installatie met cd beschikbaar. Het is jammer dat de organisatie van de kopieservice het inspelen op de dagdagelijkse actualiteit via teksten of krantenfragmenten bemoeilijkt omdat deze dienst enkel beschikbaar is tijdens de openingsuren van het so. Alle taalcursisten van het CVO betalen bovendien per module standaard 10 euro extra voor deze kopies.
- Er is een dynamische vakgroepwerking Spaans. Het feit dat beide taalcoördinatoren deel uitmaken van deze groep is daar wellicht niet vreemd aan. Al is er maar minstens één vakvergadering per jaar die ook op het inhoudelijke focuspunt en de nodige aandacht heeft voor de evaluatiepraktijk, toch is er veel informeel overleg al dan niet via mail. De leerkrachten Spaans wisselen materiaal en ervaringen uit zonder voorbehoud en kunnen hiervoor gebruik maken van het digitaal platform. Zij zijn leergierig en bereid om hun klaspraktijk te optimaliseren en nieuwe methodes toe te passen.
- De oriëntering van de cursisten gebeurt op een kwaliteitsvolle manier tijdens een instaphappening talen eind augustus en in september waarbij een mondelinge proef de schriftelijke toets aanvult.
- De leerkrachten streven ernaar al hun cursisten te laten doorstromen naar het vervoltraject en zorgen hiervoor o.a. via extra oefeningen en individuele begeleiding voor traaglerenden. Er is nog geen elektronisch leerplatform dat gebruikt wordt om te differentiëren en of te remediëren. Een leerkracht maakte een Blog aan waarop haar cursisten gerichte info en teksten vinden op hun niveau wat uitnodigend en stimulerend werkt.
- Inzake professionaliteit is er een wisselende deelname aan nascholingen Spaans en aan didactische vormingen. Hiervoor is er nog een groeimarge en benutten de leerkrachten niet alle beschikbare Europese en Vlaamse mogelijkheden. Een argument is dat de nascholingen in Vlaanderen meestal een grote verplaatsing vergen, maar toch is het aantal gevolgde nascholingen en de disseminatie ervan gering.

4. BEWAAKT HET CENTRUM DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert het volgende op:

4.1 Professionalisering

4.1.1 Aanvangsbegeleiding

De school staat voor wat betreft de kwaliteitsbewaking van deze indicator/variabele aan het begin van een ontwikkelingsproces.

Motivering

- Het centrum voorziet niet in gestructureerde aanvangsbegeleiding met een uitgeschreven visie en een uitgewerkt begeleidingstraject. Het centrum hanteert ook geen specifieke instrumenten die de aanvangsbegeleiding ondersteunen.
- Nieuwe leerkrachten worden geïnformeerd over onderwijsondersteunende aspecten aan de hand van een informatiebrochure en krijgen toegang tot het elektronische communicatieplatform.
- De coördinatoren fungeren als aanspreekpunt voor de beginnende leerkrachten voor zowel organisatorische als vakinhoudelijke vragen. Ze hebben geen specifieke deskundigheidsbevordering genoten voor hun taak als coach. Het is voor hen niet

altijd duidelijk wat het centrum van hen op dat vlak verwacht, waardoor de aanvangsbegeleiding sterk kan variëren.

- In de praktijk wordt de invulling van het begeleidingstraject grotendeels bepaald door het initiatief dat de beginnende leerkracht zelf neemt.
- Hoewel de ontwikkelde procedure voor de personeelsevaluatie voorziet in klasbezoeken gevolgd door functioneringsgesprekken voor beginnende leerkrachten, werd dit de laatste schooljaren nauwelijks in de praktijk gebracht. Dit is onder meer het gevolg van het tijdelijk stilleggen van de functioneringsgesprekken in het centrum.
- De coördinator wordt niet betrokken bij deze klasbezoeken. Het centrum organiseert geen observatielessen voor beginnende leraars bij vakcollega's als input voor analyse en reflectie.
- Het centrum stelt de meerwaarde van een uitgebouwde aanvangsbegeleiding in vraag onder meer voor de leerkrachten die hun opdracht in het volwassenenonderwijs combineren met een opdracht in het VTI Waregem, dat beschikt over een sterk uitgebouwde aanvangsbegeleiding. De verschillen in doelpubliek en doelenkaders stellen nochtans andere eisen aan de invulling van de aanvangsbegeleiding.
- Beginnende leerkrachten worden niet formeel bevraagd over hun tevredenheid over de aanvangsbegeleiding. Uit gesprekken tijdens de doorlichting blijkt dat de beginnende leerkrachten doorgaans tevreden zijn over de aanvangsbegeleiding. Ze waarderen de grote vrijheid die ze krijgen, de informele contacten met de directie en de inzet van de coördinatoren. Anderzijds zijn er ook kritische opmerkingen over het gebrek aan ondersteuning.

4.1.2 Deskundigheidsbevordering

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- ondersteuning.

Motivering

- De huidige deskundigheidsbevordering ligt grotendeels in handen van het personeel en het centrum treedt weinig sturend op. Het centrum beschikt nog niet over een nascholingsplan met prioriteiten op korte en lange termijn en formuleert geen verwachtingen ten aanzien van de professionalisering van zijn personeelsleden.
- Het centrum heeft een visie en een flowchart uitgewerkt om zijn nascholingsbeleid vorm te geven. Een aantal onderdelen daarvan worden momenteel geïmplementeerd. Zo beschikt het centrum over procedures om de aanvraag en financiering vlot te laten verlopen en stelt het informatie ter beschikking over het externe nascholingsaanbod.
- Het centrum peilt ook jaarlijks naar de behoeften van het personeel en inventariseert de gevolgde nascholingen. Het centrum hanteert daarnaast een digitaal evaluatieformulier dat werd ontwikkeld binnen de scholengemeenschap om de gevolgde nascholingen te evalueren.
- Hoewel de ontwikkelde instrumenten mogelijkheden bieden, is de waarde ervan op dit moment beperkt. De inventaris van de gevolgde nascholingen is onvolledig en de informatie wordt niet gebruikt om de deskundigheidsbevordering te evalueren of bij te sturen. Aangezien de evaluatiecyclus voor personeelsleden tijdelijk werd stopgezet, worden individuele professionaliseringsinspanningen ook niet via de functioneringsgesprekken opgevolgd. Het evaluatieformulier wordt in de praktijk vaak niet of zeer summier ingevuld.
- Het centrum benut slechts gedeeltelijk de hefboomfunctie van gestructureerd vakoverleg voor deskundigheidsbevordering, al zijn er opleidingsspecifieke verschillen. In de meeste vakgroepen is er aandacht voor de bespreking van agogisch-didactische items. Het is de bedoeling dat gevolgde nascholingen nader worden toegelicht tijdens de vakgroepen, wat echter niet blijkt uit de vakverslagen.
- Er zijn opleidingsspecifieke verschillen in de mate waarin de mogelijkheden van het elektronische communicatieplatform benut worden om expertise te delen. Positief is dat

er voor de taalopleidingen wordt gebruikgemaakt van een mappenstructuur om expertise uit te wisselen over evaluaties.

- Uit de geïnventariseerde nascholingen blijkt dat de deelname aan vorming sterk leerkrachtgebonden is. Het centrum heeft geen traditie van studiedagen. Recent werd er binnen de taalopleidingen een traject functioneel evalueren doorlopen in samenwerking met de pedagogische begeleidingsdienst. In de andere opleidingen komt professionalisering met betrekking tot onderwijskundige aspecten weinig voor. Het ontbreken van een nascholingsplan ligt daarvoor aan de basis.

Inbreuken tegen de regelgeving

- Het centrum beschikt niet over een nascholingsplan zoals bepaald in art. 8 van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009.

5. ALGEMEEN BELEID VAN HET CENTRUM

Het onderzoek naar het algemeen beleid van het centrum levert volgende vaststellingen op:

- De organisatiestructuur is vrij eenvoudig, maar functioneel. Het directieteam is samengesteld uit een directeur en een adjunct-directeur en bestaat vijf jaar in zijn huidige samenstelling. Onderling worden afspraken gemaakt over de taakverdeling zonder dat die formeel wordt vastgelegd. De samenwerking verloopt vlot en er is sprake van een gedeeld **leiderschap**.
- Daarnaast is er een middenkader met vijf coördinatoren voor de diverse studiegebieden en een coördinator van de administratie. De directie en middenkader vormen samen de directieraad, die instaat voor de dagelijkse leiding van het centrum.
- Het centrum is met het (buitengewoon) secundair onderwijs ingebed in dezelfde campus. De vlotte samenwerking tussen de gebruikers van de campus resulteert in een efficiënt gebruik van de infrastructuur en didactische uitrusting. Het bestuur schenkt een groot vertrouwen aan het centrum, maar de betrokkenheid is minder groot. Het CVO vormt een kleine groep in het grote geheel en de problematiek van het volwassenenonderwijs is niet de eerste bezorgdheid van de hele scholengemeenschap.
- Het centrum organiseert tweejaarlijks bevestigingen om onder meer de perceptie van het leiderschap bij het personeel in kaart te brengen en informeert het personeel over de bevindingen.
- Het personeel ervaart het leiderschap als open en toegankelijk.
- Het kader waarin het centrum opereert om **visieteksten** uit te werken en beleidsdoelstellingen en acties te bepalen wordt sterk bepaald door de systematiek van het ISO-kwaliteitssysteem. Het systeem focust sterk op organisatorische aspecten en te weinig op onderwijskwaliteit.
- Het centrum beschikt over een uitgeschreven centrummissie en -visie die nader worden uitgewerkt in de beleidsverklaring van het kwaliteitsbeleid. De samenhang tussen de diverse teksten is niet altijd even duidelijk. Het element cursistentevredenheid is sterk uitgewerkt, maar de visieteksten zijn minder duidelijk over de manier waarop het centrum zelf de kwaliteit van zijn onderwijs bepaalt en bewaakt.
- Occasioneel bevatten de procedures die het centrum heeft uitgewerkt voor diverse procesonderdelen visie-elementen. De informatie is echter summier en wordt niet altijd nader toegelicht. Daardoor is het onduidelijk of de visie-elementen door alle gebruikers op dezelfde manier worden geïnterpreteerd.

- Het jaarlijkse kwaliteitsplan en de tussentijdse actiepunten die de directieraad bepaalt, behandelen hoofdzakelijk aspecten van infrastructurele en organisatorische aard. Deze manier van werken getuigt van een planmatige aanpak en een streven om het personeel bij het (kwaliteits)beleid te betrekken. Inhoudelijk is er echter nauwelijks aandacht voor onderwijskundige processen met een belangrijke impact op de onderwijskwaliteit zoals de professionalisering van het personeel, de cursistenbegeleiding en –evaluatie.
- Het centrum wendt zijn beleidsruimte ook te weinig aan om proactief doelstellingen te bepalen voor een beleid op langere termijn. De onzekerheid en onduidelijkheid over aangekondigde veranderingen op macroniveau spelen daarbij een rol. Het centrum ervaart dat het bestuur hierin een afwachtende houding aanneemt.
- Via zijn kwaliteitsmanagementsysteem voorziet het centrum structureel in de evaluatie en bijsturing van actiepunten die gerelateerd zijn aan de procedures in het kwaliteitshandboek.
- Het centrum levert voldoende inspanningen om zijn personeel te informeren over het beleid en hen erbij te betrekken. Het overleg en de participatieve **besluitvorming** zijn vastgelegd in structuren en procedures, die zijn opgenomen in het kwaliteitshandboek.
- Er is voldoende beleidsmatig overleg op centrumniveau. De betrokkenheid van het middenkader zorgt voor een groter draagvlak voor het gevoerde beleid. De vertegenwoordiging van het secretariaat wordt daarbij als een meerwaarde ervaren.
- Er is geen structureel overleg tussen het administratief personeel. De bereidheid om als team te overleggen ontbreekt.
- Het centrum beschikt over een LOC op het niveau van de pedagogische entiteit dat qua samenstelling en werking voldoet aan de regelgeving.
- De vakgroepwerking onder leiding van aangeduide coördinatoren verloopt gestructureerd met agenda en verslaggeving en een vastgelegde minimumfrequentie. Uit de taakomschrijving voor de vakgroepen blijkt dat de verwachtingen hoog zijn. Via een bottom-up aanpak wil het centrum horizontale en verticale afstemming realiseren. De directie volgt de vakgroepwerking op via de verslaggeving en is occasioneel aanwezig. In de praktijk blijkt dat niet alle vakgroepen hun taakomschrijving (kunnen) waarmaken.
- De interne communicatie resulteert in een goede informatiedoorstroming naar het personeel, wat ook bevestigd wordt in de personeelsbevraging. Er wordt sterk ingezet op het gebruik van het elektronische communicatieplatform, zowel centrubreed als opleidingsspecifiek. Daarnaast informeert een tweewekelijkse digitale nieuwsbrief het personeel over de belangrijkste beleidsmatige en vakinhoudelijke beslissingen. Het personeel is tevreden over de interne communicatie.
- Het centrum heeft een traditie op het vlak van systematische **kwaliteitszorg**. Het kwaliteitsbeleid verloopt planmatig en gestructureerd volgens de procedures en instrumenten van het kwaliteitsmanagementsysteem ISO 9001:2008. Bijsturingen gebeuren op basis van interne en externe meetgegevens (cursisten- en personeelstevredenheid, input uit interne en externe audits).
- Het ISO-kwaliteitszorgsysteem wordt gebruikt in alle scholen van de pedagogische entiteit op de campus. Op centrumniveau fungeren de directeur en adjunct-directeur als IKZ-coördinatoren en de vakcoördinatoren zijn als interne auditoren nauw betrokken bij de evaluatie en bijsturing van het kwaliteitsmanagementsysteem.
- Innoverend is dat er ook schooloverstijgende audits worden georganiseerd binnen de pedagogische entiteit waar het CVO deel van uitmaakt om de kwaliteit van de instellingsspecifieke procedures te evalueren en bij te sturen.
- Het kwaliteitszorgsysteem heeft gezorgd voor meer structuur in de centrumwerking en voor een gestroomlijnde interne communicatie. Er wordt kort op de bal gespeeld wat betreft infrastructurele en organisatorische problemen. Leerkrachten worden ook gesensibiliseerd voor het belang van cursistentevredenheid door de verplichte feedback op de verwerkte resultaten van de online cursistenbevragingen.

- Het centrum informeert zijn personeel slechts in beperkte mate over de realisaties van het kwaliteitszorgsysteem en over de vervolgmaatregelen die genomen worden op basis van interne en externe audits. Dit is een gemiste kans om de transparantie en betrokkenheid voor het kwaliteitsbeleid te verhogen.
- Het centrum is al een tijdje op zoek naar een systematiek om in zijn kwaliteitsbeleid sterker te focussen op inhoudelijke (in plaats van procedurele) aspecten. Het centrum ervaart de ISO-methodiek daarbij soms als te eenzijdig of te weinig gebruiksvriendelijk. Tijdens de vorige doorlichting in 2007 wees de inspectie erop dat de kwaliteit van het onderwijs onvoldoende werd opgevolgd en bewaakt. Het gebruik van balanced score cards, waar het centrum mee aan de slag ging, bleek geen efficiënt alternatief te bieden. Momenteel wordt het toezicht op de onderwijskwaliteit gedelegeerd naar de vakgroepen. De uitgeschreven taakomschrijving is een goed richtsnoer en afdelingsspecifiek is er al degelijk werk verricht. Maar deze opdracht is nog niet afgerond en moet voldoende worden opgevolgd en begeleid. Er is nood aan een afgesproken prioritering, concrete doelstellingen en een centrumbrede aanpak. Zoniet blijft de kwaliteit van het onderwijsleerproces leerkrachtafhankelijk.
- Het centrum hanteert diverse kwantitatieve en kwalitatieve gegevens als kwaliteitsindicator. Er is nog ruimte om de datavergaring en het gebruik ervan te optimaliseren.
- Het centrum waakt onvoldoende over een accurate en transparante kostenbeheersing voor de cursist. Naast het verplichte cursusgeld betalen cursisten een forfaitair bedrag voor cursusmateriaal in bijna alle opleidingen. Er wordt niet gewerkt met ramingen op voorhand, noch met transparante verrekeningen en terugbetalingen van de teveel betaalde bedragen achteraf.

Inbreuken tegen de regelgeving:

- De kostenbeheersing voor cursisten in het centrum beantwoordt niet aan de bepalingen van zorgvuldig bestuur die zijn opgenomen in artikel 121 in het Decreet op het volwassenenonderwijs van 15 juni 2007.

6. STERKTES EN ZWAKTES VAN HET CENTRUM

6.1 Wat doet het centrum goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De diverse individuele initiatieven, de visie op, de keuzes en de aanpak binnen de opleiding Koken getuigen van inzet en professionaliteit van het team.
- Het lesmateriaal van de ICT-opleidingen is verzorgd en kwaliteitsvol.
- Voor de taalopleidingen beschikt het centrum over instrumenten die een houvast bieden om de evaluatiepraktijk te optimaliseren zoals de vragenbanken en een handleiding om tests te ontwikkelen.
- In de opleidingen Engels vormen het doordacht gebruik van ICT-middelen en de contacten met native speakers een verrijking voor het onderwijsleerproces.
- De stimulerende vakgroepwerking Spaans met aandacht voor vakinhoudelijke aspecten kan als voorbeeld dienen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- Het centrum heeft een procedure uitgewerkt waarop het zijn deskundigheidsbevordering kan enten en beschikt over instrumenten die gebruikt kunnen worden om nascholingen te evalueren en bij te sturen.

Wat betreft het algemeen beleid:

- De betrokkenheid van het middenkader zorgt voor een groter draagvlak van het gevoerde beleid.
- De interne communicatie resulteert in een goede informatiedoorstroming naar het personeel.
- Het kwaliteitsbeleid verloopt planmatig en gestructureerd. Er wordt gebruikgemaakt van diverse interne en externe evaluatiegegevens om bij te sturen.
- De vakgroepwerking verloopt gestructureerd voor de meeste studiegebieden. Voor de studiegebieden Talen en NT2 voorziet het centrum zowel in taalspecifiek als taaloverstijgend vakoverleg.

6.2 Wat kan het centrum verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Neem initiatieven om de kwaliteit van de cursistevaluaties in de opleidingen ICT, Koken en talen te bewaken en te borgen. Ondersteun en bewaak de gelijkgerichtheid.
- Investeer in de verdere uitbouw van de opleiding Koken.
- Expliciteer voor de opleiding Koken hoe het centrum omgaat met de sleutelvaardigheden en implementeer die visie.
- Maak werk van de implementatie van een elektronische leeromgeving voor de cursisten.
- Bewaak horizontaal en verticaal de afstemming van het gebruikte materiaal en het onderwijsleerproces op de leerplandoelstellingen in de taalmodules.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- Bouw de aanvangsbegeleiding uit.
- Werk een nascholingsplan uit. Evalueer het gebruik van de ontwikkelde instrumenten en stuur bij.

Wat betreft het algemeen beleid:

- Bepaal proactief doelstellingen en actiepunten voor processen die een belangrijke impact hebben op de onderwijskwaliteit. Werk visie-elementen in de procedures sterker uit.
- Focus in het kwaliteitsbeleid meer op de kwaliteitsbewaking van het onderwijsleerproces en ondersteun de vakwerkgroepen daarin.

6.3 Wat moet het centrum verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Realiseer de leerplandoelstellingen in de opleiding Informatica: toepassingssoftware en implementeer de sleutelvaardigheden in de lespraktijk van alle ICT-opleidingen.
- Realiseer de leerplandoelstellingen in de opleidingen Engels richtgraad 1 en 2.

Wat betreft de regelgeving:

- Werk een nascholingsplan uit en leg dat ter goedkeuring voor aan het bevoegde lokale overleg- of onderhandelingsorgaan zoals bepaald in art. 8 van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009.
- Zorg voor een correcte raming en aanrekening van het cursusmateriaal en voor een transparantere communicatie over het inschrijvingsgeld zoals bepaald in artikel 121 in het Decreet op het volwassenenonderwijs van 15 juni 2007.

7. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

BEPERKT GUNSTIG

		omwille van
Opleiding per niveau		
SVWO	Informatie- en communicatietechnologie	
	Informatica: toepassingssoftware	leerplanrealisatie
SVWO	Talen richtgraad 1 en 2	
	Engels richtgraad 1	leerplanrealisatie
	Engels richtgraad 2	leerplanrealisatie

8. REGELING VOOR HET VERVOLG

Het bestuur van de instelling moet **vanaf 1 maart 2015** kunnen aantonen dat de tekorten met een beperkt gunstig advies in voldoende mate werden geremedieerd.

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Hilde Vandeurzen

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Christophe Lombaert